

میزان رأی ملت است

**پاسخ به اظهارات آیت الله مصباح یزدی
و آقای محسن غرویانی**

دکتر حمید انصاری

انصاری، حمید، ۱۳۳۵ -

میزان، رأی ملت است: پاسخ به اظهارات آیت الله مصباح یزدی و آقای محسن غرویانی / نویسنده حمید انصاری - تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۸۵، ۱۸۲ ص.

ISBN: 964-335-805-4

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: به صورت زیر نویس.

۱. خمینی، روح الله، وجیر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. - - نظریه در باره جمهوری اسلامی. ۲. مصباح، محمد تقی، ۱۳۱۳ - - نقد و تفسیر. ۳. غرویانی، محسن، ۱۳۳۸ - - نقد و تفسیر. الف. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س). مؤسسه چاپ و نشر عروج. ب. عنوان.

۸ الف ۷۵ ج ۵ / ۱۵۷۲ DSR

۸۲۲ / ۹۵۵

کتابخانه ملی ایران

۳۸۸ - ۸۵ م

کد / م ۲۰۱۲

مؤسسه چاپ و نشر عروج

□ میزان رأی ملت است

(پاسخ به اظهارات آیت الله مصباح یزدی و آقای محسن غرویانی)

○ نویسنده: دکتر حمید انصاری

○ ناشر: مؤسسه چاپ و نشر عروج

○ چاپ اول: ۱۳۸۵

○ شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

○ قیمت: ۹۰۰ تومان

خیابان انقلاب، بین فروردین و شهر رازی، فروشگاه مرکزی تلفن: ۶۶۴۰۶۸۷۲ - دورنگار: ۶۶۴۰۰۹۱۵

خیابان انقلاب، تقاطع حافظ، فروشگاه شماره ۱ تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷

خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهلا (لغت‌سرای)، فروشگاه شماره ۲ تلفن: ۶۶۹۵۵۷۳۷

حرم مطهر حضرت امام خمینی (س)، ضلع شمالی، فروشگاه شماره ۳ تلفن: ۰۰۲۰۲۸۰۱

کلیه نمایندگیهای فروش در استانها

مراکز پخش

نشانی الکترونیکی: pub@imam-Khomeini.ir

فهرست مطالب

۱	پیش درآمد.....
۱	فصل اول: مقایسه دیدگاهها.....
۳	تبیین موضوع بحث و محل نزاع.....
۱۳	سؤالات و محورهای بحث.....
	آراء امام خمینی درباره میزان بودن رأی ملت و حق الهی و ملی
۱۵	مردم در تعیین سرنوشت خویش و انتخاب زمامداران.....
۲۴	یک سند قاطع و تأویل ناپذیر از امام خمینی.....
۲۸	تحمیل رأی یعنی دیکتاتوری.....
۳۳	ادبیات حضرت امام در برخورد با مردم.....
۴۱	انزوای ملت، ندیدن رأی مردم، گناهی نابخشودنی.....
۴۴	جمهوری اسلامی یا حکومت اسلامی؟.....
	اظهارات آیت الله مصباح یزدی درباره عدم اصالت جمهوریت
۵۳	نظام.....

فصل دوم: مبانی «میزان بودن رأی ملت» و «جمهوریت» در	
نظام جمهوری اسلامی	۷۳
مشروعیت حکومت	۷۶
ملاک و منشأ مشروعیت	۸۰
جمهوریت معادل لیبرالیسم غربی یا برآمده از آن نیست	۸۵
جمهوری به چه معنا؟	۸۹
مشروعیت و مقبولیت	۹۶
دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی	۱۰۱
یک سند مهم، قابل توجه پژوهشگران اندیشه امام(س)	۱۰۴
اصالت یا عدم اصالت جمهوریت	۱۰۷
دلایل بطلان نظریه اضطراری و موقتی بودن جمهوریت	۱۰۹
ولایت فقیه گوهر فرهنگ تشیع در عصر غیبت است	۱۱۳
بیان ساده نظریه ولایت فقیه	۱۱۷
ولایت فقیه و رأی ملت	۱۲۵
نصب و انتخاب	۱۲۶
نظریه امام خمینی	۱۳۴
شرطیت رأی و بیعت در حکومت اسلامی - اگر مردم	
نخواستند؟	۱۳۶
کشف یا انتخاب؟	۱۵۰
آسیبهای نظریه رضایتجویی به جای قانونمندی؟	۱۵۲
انتخابات، حق الناس و حق الله	۱۵۵
آیا رأی اکثریت در همه امور ملاک تشخیص حق است؟	۱۵۸

- ۱۶۲..... پاسخ پرسشهای آقای غرویان
- ۱۷۳..... تنفیذ حکم بنی صدر
- ۱۷۷..... پاسخ یک شبهه
- ۱۸۰..... جمع‌بندی

پیش درآمد

این روزها شاهد دو اظهار نظر عجیب درباره بی ارزش بودن نقش و رأی مردم در جمهوری اسلامی بودیم که در برخی روزنامه‌ها منعکس گردید و واکنشها و پاسخهای متفاوت و گسترده‌ای را برانگیخت. نکته مهم آنکه در هر دو اظهار نظر مطالبی به امام خمینی نسبت داده شد که در تضاد با فرهنگ و ادبیات امام و بیگانه با سیره آن بزرگوار بود.

آیت الله مصباح یزدی بنا به نقل هفته‌نامه پرتو (ارگان مؤسسه ایشان) — ۸۴/۱۰/۷ در مطلبی با عنوان «ملاک اعتبار قانون اساسی و مصوبات خبرگان رضایت ولی فقیه است» می‌فرمایند:

... ولی فقیه یعنی جانشین امام معصوم یعنی کسی که می‌خواهد حق را تعیین کند. او گاهی مصلحت می‌بیند

ب □ میزان، رأی ملت است

بگویند شما رأی بدهید... او دستور می‌دهد که رأی بدهید چه کسی رئیس جمهور باشد. انتخابات ریاست جمهوری اعتبارش به رضایت اوست. مصلحت دیده که در این شرایط مردم رأی بدهند. اما حقیقت این است که آنها دارند پیشنهاد می‌کنند و می‌گویند ما این فرد را می‌خواهیم اما الامرالیکم؛ شما باید نصب کنید؛ نخواستی نصب نکن. این که حضرت امام (س) می‌فرماید رئیس جمهور منتخب بدون نصب ولی فقیه طاغوت است یعنی همین!

ایشان دربارهٔ انتخابات خبرگان می‌فرمایند:

... دو راه وجود دارد: مراجعه به آرای عمومی که مردم مستقیم بیایند رأی بدهند و کسی را تعیین کنند، یا چند مرحله‌ای باشد یعنی مردم خبرگان را تعیین کنند، خبرگان رهبری را معرفی نماید. فعلاً این روش در قانون اساسی آمده و امام این را تأیید کرد. ما خیالمان راحت است. اعتبار قانون اساسی به امضای او است ... مادامی که ولی فقیه دیگری آن را تغییر ندهد. و الا او می‌تواند بگوید مصلحت این زمان اقتضای نوعی دیگر از انتخاب را دارد...

اینکه امام قانون اساسی را تصویب کرد این یعنی من دستور می‌دهم این گونه عمل کنید و اعتبار پیدا می‌کند،

پیش درآمد □ ج

چون او امضا کرده است. اگر امضا نکرده بود هیچ اثری نداشت. حتی اگر تمام مردم هم رأی می دادند هیچ اعتبار قانونی و شرعی نداشت.

چند روز پیش از این آقای محسن غرویان از اساتید حوزه و شاگرد آقای مصباح در مصاحبه‌ای مفصل با خبرگزاری ایلنا درباره دو رکن بارز از اندیشه سیاسی امام خمینی یعنی «جمهوریت» نظام اسلامی و میزان بودن رأی مردم در نظام اسلامی، نظریه عجیبی ابراز می‌کند که حاصل آن هم خلاف واقع است و هم نسبتی ناروا به اندیشه امام. نتیجه اظهارات ایشان آن است که امام خمینی از سر اضطرار و به خاطر شرایط خاص سالهای ۵۷ و ۵۸ از اتکاء به رأی مردم و میزان بودن آن سخن گفته‌اند و به تبع سخن خبرنگاران در آستانه پیروزی انقلاب واژه «جمهوری» را به کار بردند ولی در واقع عقیده ایشان حکومت اسلامی و چیز دیگری بوده است! پیش از آنکه با استناد به متن سخنان امام خمینی به نقد و ارزیابی این نظریات پرداخته شود چند نکته یادآور می‌شود:

۱. متواضعانه از خوانندگان محترم تقاضا می‌شود به لحاظ اهمیت موضوع چنانچه در مقام داوری نسبت به

د □ میزان، رأی ملت است

مقاله هستند، مطلب را تا پایان مطالعه فرمایند و بویژه مطالبی که از امام با ذکر آدرس نقل می‌شود به دقت بنگرند.

۲. هر چند که مشابه این اظهارنظرها در چند سال قبل نیز در باب بی‌اثر بودن نقش و رأی مردم مطرح شده بود و در آن زمان نیز با توفیق خداوند اینجانب بنا به وظیفه مطالبی را در روزنامه‌ها منتشر نمودم اما اکنون در شرایطی که بحث از برگزاری انتخابات خبرگان رهبری مطرح است و جلب مشارکت گسترده مردم در آن بنا به سفارش‌های مکرر امام خمینی یک امر مهم دینی و ملی به شمار می‌آید، طرح این مباحث با چنین رویکرد و ادبیاتی جای تأمل فراوان دارد خصوصاً آنکه خبرهایی جسته و گریخته حاکی از مطرح بودن بحث تبدیل «جمهوری اسلامی» به «حکومت اسلامی» و جایگزینی روشهایی به جای نقش‌آفرینی رأی مردم در برخی از محافل حزبی و سیاسی نزدیک به جریان مذکور شنیده می‌شود. بنابراین مسأله را سرآغازی بر یک سلسله مباحث و مجادلات آینده و زمینه‌سازی برای تغییر مفاهیم و فرهنگ امور بدیهی انقلاب اسلامی که در ادبیات امام

پیش درآمد □ ه

خمینی تبدیل به اصول مسلم مورد تأیید ملت شده‌اند، ارزیابی می‌کنم.

۳. نسل اول و دوم انقلاب که از نزدیک عمق اعتقاد امام خمینی به تأثیر نقش مردم و رأی آنان در نظام جمهوری اسلامی و تأکید آن بزرگ مرد بر مقوله‌های بنیادین انقلاب یعنی آزادی، استقلال و جمهوری اسلامی، و پافشاری ایشان بر «جمهوری اسلامی» با تعبیر «نه یک کلمه کم و نه یک کلمه زیاد» و معیاری که امام آن را دائماً تأکید و تکرار می‌فرمود یعنی «میزان بودن رأی ملت» آگاهی دارند، از ناحیه اینگونه نسبتها و قرائتها دچار تردید نمی‌شوند؛ اما موج عظیمی از نوجوانان و جوانان نسل سومی و چهارمی آماده حضور در عرصه‌های اجتماعند که اطلاعات خود را از مسائل گذشته انقلاب و آراء امام از همین نقلها و تحلیلهای باواسطه می‌گیرند و اگر آگاهان بر مسائل آن دوران و آشنایان اندیشه امام به بیان واقعیتها و روشنگری نپردازند چهره مردی که تمام عمرش را برای تشکیل نظام جمهوری اسلامی و احقاق حقوق ملت ایران سپری نمود و ترجیع‌بند سخنانش اتکا به رأی مردم بود و سفارش و وصیت همیشگی‌اش به مشارکت مردم در

و □ میزان، رأی ملت است

انتخاب حاکمان و مدیران جامعه از صدر تا ذیل بود به گونه‌ای ترسیم می‌شود که در لابلای دو اظهار نظر فوق معرفی شده است. و این جفای به مردم و امام و رهبری و جفا به نظریه مرفعی ولایت فقیه است که در قرائت امام خمینی به مثابه نماد وحدت امت و ملت اسلامی و تجلیگاه انتخاب آگاهانه نمایندگان خبره ملت بر مدار احکام الهی است که از سوی جامعه اسلامی آزادانه مورد انتخاب و بیعت قرار می‌گیرد تا ضامن حفظ قانون اساسی و حقوق ملت و مظهر مقابله با دیکتاتوری و تحمیل رأی و ناظر بر اجرای احکام نورانی اسلام باشد. (در ادامه مقاله مستندات این قرائت را در متن سخنان امام خواهیم خواند).

۴. چنانکه قبل از این مقاله در مصاحبه اینجانب با خبرگزاری ایسنا اعلام شد مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی در رابطه با تفاسیر و برداشتهای اشخاص از مواضع و سخنان امام خمینی موضعگیری نمی‌کند. مقاله حاضر نوشته و نظر شخصی اینجانب به عنوان یک خدمتگذار در مؤسسه و با استناد به متن سخنان و دیدگاههای امام می‌باشد.

پیش درآمد □ ز

قبلاً از خوانندگان محترم، به خاطر تفصیل مطالب
پوزش می‌طلبم.

چندمین بار است که موضوع جمهوریت نظام اسلامی
در سالهای اخیر به چالش کشیده شده و موجی از نقد و
نظرها را پدید آورده و بدون بررسی مستندات و مبانی
تئوریک دیدگاهها فروکش کرده است. رویکرد گسترده
اخیر را فرصتی یافتیم تا یکبار با تفصیل بیشتر به بیان
مواضع امام خمینی و دیدگاههای متفاوت پرداخته شود
زیرا آنجا که مباحث مهم تئوریک - خواسته یا ناخواسته -
به عرصه افکار عمومی کشیده می‌شود، عبور شتابان باعث
افزایش ابهامات می‌گردد. از اهل فن دوچندان عذر
می‌خواهم.